

СЛУШАЈТЕ, СЛОВЕНСКИ НАРОДЕ САВ

*Проглас је светог јеванђеља:
Као што пророци прорекли су пређе,
Христос гредe народе сабрати,
јер светлост је свему свету.
Јер рекоше они: Слепи прогледаће,
глухи чуће реч написану,
бога познају како достоји.
Зато послушајте, Словени сви,
јер је дар од бога овај дат,
дар божији десне стране је,
дар божији душама никада се не кварећ,
душама тим које га приме.
А ово је дар: Матеј, Марко, Лука, Јован
уче сав народ говорећи:
колико лепоту својим душама
видите, љубите и радујете се;
а колико хоћете грехова мноштво
одбацити,
и света овога трулеж оставити,
и колико живот рајски наћи,
и избежати од огња горућег,
пазите сада од свега ума.
Слушајте, словенски народе сав,
слушајте реч, јер од бога дође,
реч која храни душе људске,
реч која крепи срца и умове,
реч сва готова бога познати.
Јер као што без светлости радост неће
бити
оку које види божију творевину сву,
но све ни лепо ни видљиво није,
тако и душа свака писмена
не види божија закона добро,*

закона књижна, духовног,
закона који рај божији јавља.
Јер ко звук громног тутња
не чу, може ли бога бојати се?
А ноздрве пак које цвета не миришу
како ће разумети божје чудо?
Јер уста која слатко не осећају
као камен творе човека.
А више од овог душа неписмена
мртва се јавља у људима.
А ово све ми браћо, размишљајући,
говоримо савет прикладан,
који ће људе све одвојити
од живота скотска и похоте,
да, ум имајући неразуман,
туђим језиком слушајући реч,
као бакарна звона глас не слушате.
Јер ово свети Павле, учећи, рече:
Молитву своју дајући пређе богу,
хоћу речи пет изрећи
да и сва браћа разумеју,
него ли мноштво речи неразумних.
Јер који човек не разуме,
који не приложи приче мудре,
казујући беседе праве нама?
Јер као што трулеж тела настоји
све сатрти, више од гноја гнојећи,
када свога јела не има,
тако душа свака отпада од живота,
божија не имајући живота,
када речи божије не слуша.
А другу пак причу мудру веома
да говоримо: људи који се љубе,
хоће расти божијим растом;
јер ко вере ове не зна праве,
као семену које пада на њиву,
тако на срцима људским

треба дажда божија од писмена
да узрасте плод божји више.
Ко може приче све рећи,
које изоблачавају без књиге народе,
говором са смислом које не казују?
Ни ако језике све уме
не може исказати немоћ ових.
Уосталом своју причу да изнесем,
много ума у малој речи казујући:
јер наги сви без књига народи,
борити се не могу без оружја
с противником душа наших,
готови за плен муке вечне.
А ви народи који не љубите врага,
борити се мислите с њим веома,
отворите приложно ума двери,
оружје примивши тврдо сада,
које кују књиге господње,
главу сатирући лукавима веома.
Јер писмена ова који прими,
мудрост томе Христос говори
и душе ваше крепи,
апостоли с пророцима свима.
Које ове речи говоре
подобни биће врага убити,
победу приносећи к богу добру,
тела избегавајући трулеж гнојевну,
тела, којега у живот као у сну,
не падајући, крепко стојећи,
богу се јавивши као храбри,
стојећи десно код божјија престола,
када огњем суду народима,
радујући се с ангелима у векове,
увек бога славећи милостивог,
свагда књижним песмама
богу појећи, који људе љуби,
као што томе приличи свака слава,

*част и хвала божија непрестано,
с оцем и са светим духом,
у векове векова од све творевине.*

Константин – Ћирило
(између 863. и 869. год.)